

Warszawa, 14.05.2014

Szanowny Pan

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów RP

Szanowny Panie Premierze

Dobiegają końca prace nad przygotowaniem dokumentów programowych dotyczących wdrażania funduszy unijnych na kolejny okres programowania na lata 2014-2020. Istotną część planowanych przedsięwzięć stanowią programy i projekty społeczne finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Dużą rolę we wdrażaniu środków z tego źródła – podobnie jak w latach poprzednich – będą mieli partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe.

W ciągu ostatniego dziesięciolecia fundacje i stowarzyszenia zrealizowały dzięki unijnym dotacjom ok. 12,5 tys. projektów o łącznej wartości ponad 10 mld zł (dane www.ngo.pl, marzec 2014 r.). Ostatnie badania Stowarzyszenia Klon/Jawor wskazują, że w 2011 roku środki Unii Europejskiej stanowiły źródło przychodu 12% organizacji. Z tego 11% organizacji było beneficjentami funduszy strukturalnych. Liczba ta z roku na rok wzrasta.

Powyższe dane świadczą o tym, iż organizacje pozarządowe z każdym rokiem odgrywają coraz większą rolę we wdrażaniu funduszy strukturalnych, a głównie Europejskiego Funduszu Społecznego, realizując projekty, w ramach których wspierane są najbardziej potrzebujące wsparcia grupy społeczne - bezrobotni, osoby wykluczone społecznie, mieszkańcy obszarów wiejskich itp.

Niestety, w porównaniu z innymi beneficjentami środków unijnych, tj. z jednostkami publicznymi oraz przedsiębiorcami, organizacje częściej napotykały trudności w aplikowaniu o ww. fundusze. Możliwość ubiegania się o środki europejskie bardzo często utrudniają im kryteria formalne stawiane przed potencjalnymi projektodawcami. Jedną z najważniejszych barier dla organizacji jest konieczność zapewnienia finansowego wkładu własnego przy realizacji projektów. Potwierdzają to badania Stowarzyszenia Klon/Jawor z 2013 r. wg których co czwarta organizacja nie aplikowała w ostatnim dziesięcioleciu o środki unijne, ponieważ nie stać jej było na wkład własny do projektu.

W mijającym okresie programowania 2007-2013 dobrym rozwiązaniem, eliminującym bariery finansowe, było zapewnienie wkładu własnego. Organizacje pozarządowe, chcąc aplikować o środki EFS, nie musiały wnosić ww. wkładu ponieważ w większości ogłaszanych konkursów projekty społeczne były w 100% dofinansowywane (tj. 85% stanowiły środki Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast 15% pochodziło z budżetu państwa lub środków samorządowych). Projekty z wymaganym wkładem własnym dotyczyły głównie działań kierowanych do samorządów (np. szkolnictwo zawodowe, wyrównywanie szans w szkołach, edukacja przedszkolna itp.) lub przedsiębiorców, którzy w ramach swoich budżetów mogli zapewnić środki własne do projektu. Dla przykładu, w województwie warmińsko-mazurskim (jednym z województw o najtrudniejszej sytuacji społecznej oraz z wysokim bezrobociem)

siecsplot.pl

Sieć Wspierania Organizacji
Pozarządowych SPLOT

Al. Niepodległości 245/74 02-009 Warszawa
tel. 22 827 52 11
e-mail: biuro@siecsplot.pl

umożliwiło to - w przypadku komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 - szeroki udział organizacji pozarządowych we wdrażaniu programu (prawie 27% umów zawartych z podmiotami sektora obywatelskiego). Warto również zaznaczyć, iż najwięcej projektów spływało w ramach Działania 9.5 POKL, poświęconego realizacji oddolnych inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich, gdzie beneficjentami mogły być tylko organizacje pozarządowe i Lokalne Grupy Działania, a budżety projektów były finansowane w 100%.

Warto dodać, że zwiększenie znaczenia organizacji jako realizatorów zadań publicznych – w tym finansowanych przez EFS - jest celem wielu dokumentów programowych i strategicznych. **Na tym tle niepokojące stają się informacje, że w aktualnym okresie programowania nie przewiduje się finansowania wkładu własnego przez administrację publiczną w programach skierowanych do organizacji pozarządowych.**

Z uwagi na słabą kondycję finansową podmiotów sektora pozarządowego, konieczność współfinansowania projektów przez organizacje pozarządowe wykluczy większość partnerów społecznych z realizacji zadań z udziałem środków europejskich. Byłaby to sytuacja dyskryminująca organizacje poprzez nierówny dostęp do środków europejskich oraz zaprzeczenie konstytucyjnej zasady pomocniczości – organizacje zmuszane są do dokładania środków własnych do realizacji zadań publicznych.

Dlatego zwracamy się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o informację nt. planowanych zasad finansowania programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w okresie 2014-2020 oraz postulujemy o zapewnienie ich dofinansowania z budżetu Państwa zgodnie z aktualnym poziomem i na dotychczasowych zasadach, szczególnie jeżeli chodzi o projekty realizowane przez organizacje pozarządowe i pozostałe podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Z uwagi na wagę zagadnienia, stawiającego wiele organizacji w sytuacji krytycznej, niniejsze pismo postanowiliśmy opublikować w formie listu otwartego.

Z wyrazami szacunku

W imieniu Zarządu Sieci SPLOT

Arkadiusz Jachimowicz

Prezes

Powyższe stanowisko poparte jest przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych.

siecsplot.pl

Sieć Wspierania Organizacji
Pozarządowych SPLOT

Al. Niepodległości 245/74 02-009 Warszawa
tel. 22 827 52 11
e-mail: splot@splot.ngo.pl